

ULUSAL MESLEK STANDARDI

**METROBÜS ŞOFÖRÜ
(SEVİYE 3)**

REFERANS KODU / 13UMS0335-3

RESMÎ GAZETE TARİH-SAYI/ 3.10.2013 - 28784 (Mükerrer)

Meslek:	METROBÜS ŞOFÖRÜ
Seviye:	3^I
Referans Kodu:	13UMS0335-3
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	24.07.2013 Tarih ve 2013/59 Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	3/10/2013 - 28784 (Mükerrer)
Revizyon No:	00

^I Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye üç (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: Çevre kazaları ve iş kazaları gibi kontrolsüz olarak gerçekleşen durumları,

ARA DİNLENMELİ ÇALIŞMA: Pik saatlerde (yolcu sayısının en fazla olduğu saatlerde) çalıştıktan sonra gün içindeki bir sonraki pik saate kadar dinlenmeyi ve tekrar çalışmayı,

ARAÇ: Otobüsü,

AVANS: Varış yerine sefer saatinden daha önce gelmeyi, hareket saatine kadar bekleme süresini,

BİLET SİSTEMİ: Elektronik kart, seyahat kartları ve diğer ücret toplama sistemlerini,

DEPAR: Şoförün kendisi için belirlenen güzergahın dışında başka bir güzergahta bir sefer yapmasını veya belirlenen güzergahta durak atlamasını,

GPRS: Elektronik veri aktarım sistemini,

GPS: Elektronik takip sistemlerinde kullanılan küresel konumlama sistemini,

HAT BAŞI: Sefere başlanan ilk durağı,

HAT SONU: Seferin tamamlandığı durağı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İSTASYON(DURAK): Otobüslerin yolcu bindirme-indirme yaptığı yeri,

İŞ TEVZİİ: İş emrinin şoförlere dağıtılmasını,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

MAHSUP: İzin gününde iznini daha sonra kullanmak şartı ile çalışmayı,

MAKAS: Sefer saatini beklemek için geçici park yapılan yeri,

MUKABİL: Mahsup çalışılan günün yerinde daha sonra izinli olunan günü,

ORER: A noktasından B noktasına varış için süreleri gösteren günlük, haftalık veya aylık diyagramı,

OTO KAĞIDI: Şoförün hangi aracı kullanacağını, kullanacağı araca ilişkin yapacağı kontrolleri gösteren listeyi ve hangi hatta çalışacağını gösteren görev kağıdını,

PERON: Ana durağı, otobüslerin merkez durağını, hat başını-hat sonunu,

PLANTON: Hareket amirliğini,

REPO: Şoförün çalışmadığı, izinli olduğu günü,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İş yerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RÖTAR: Varış yerine planlanan saatten geç gelmeyi, gecikme süresini,

SEFER ZAYİ: Arıza, kaza, trafik, personel yokluğu vb. nedenlerden dolayı gerçekleştirilemeyen seferleri,

TABELA: Hat güzergahını belirleyen dijital veya analog sistemi,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TESELLÜM: Servise hazır olan araçlarda arıza, vb. durum olması halinde bildirilen yeri veya araç garaja döndükten sonra teslim alınan yeri,

VALİDATÖR: Elektronik ücret toplama sistemini

YOLCU BİLGİLENDİRME SİSTEMİ: Görüntülü, yazılı veya sesli yolcu bilgilendirme araçlarını

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	6
2. MESLEK TANITIMI.....	7
2.1. Meslek Tanımı.....	7
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	7
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler.....	7
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	7
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	8
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	8
3. MESLEK PROFİLİ.....	9
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	9
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	22
3.3. Bilgi ve Beceriler	22
3.4. Tutum ve Davranışlar	23
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	24

1. GİRİŞ

Metrobüs Şoförü (Seviye 3) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT) tarafından hazırlanmıştır.

Metrobüs Şoförü (Seviye 3) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Metrobüs Şoförü (Seviye 3), İSG, çevre koruma, kalite kural ve yöntemleri çerçevesinde; bölünmüş (tahsisli, tercihli) yollarda uzun körüklü araçları kullanarak yolculara toplu taşıma hizmeti sunan, sürüş esnasında trafik kural, işaret ve işaretçilerine uyarak yolculara güvenli ve rahat ulaşım hizmeti veren kişidir.

Metrobüs Şoförü (Seviye 3), yöneticisi tarafından yapılan hat planlamasına uyar, hareket saatlerine riayet eder, çalışma sırasında hizmet verdiği yolcular, çalışma arkadaşları ve işverenler ile iletişim kurar.

Metrobüs Şoförü (Seviye 3), yaptığı işlemlerin doğruluğundan, zamanlamasından ve kalitesinden sorumludur. İşlemlerin yapılmasında iş talimatlarına uygun çalışır ve sorumluluk alanı dışında kalan arızaları ve hataları ilgili kişilere bildirir. Kendi iş emniyetini sağlamak ve birlikte çalışılan diğer kişilerin emniyetinin sağlanmasına katkı sağlamak da Metrobüs Şoförünün (Seviye 3) sorumlulukları arasında yer alır.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 8331 (Otobüs ve tramvay sürücüleri)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik

Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

Sürücü Adayları ve Sürücülerde Aranacak Sağlık Şartları ile Muayenelerine Dair Yönetmelik

Ayrıca; iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk analizinin yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

237 sayılı Taşıt Kanunu

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu

3645 sayılı İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilat ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanun

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

5393 sayılı Belediye Kanunu

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu

Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Gürültü Yönetmeliği

İlkyardım Yönetmeliği

İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği

İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği

Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Eski Hükümlü veya Terörle Mücadelede Malul Sayılmayacak Şekilde Yaralananların İşçi Olarak Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Karayolu Taşıma Yönetmeliği

Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği

Postalar Halinde İşçi Çalıştırılarak Yürütülen İşlerde Çalışmalara İlişkin Özel Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Titreşim Yönetmeliği

Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği

Ayrıca, meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Metrobüs Şoförü (Seviye 3), standartların izin verdiği her türlü coğrafi iklim şartlarında ve İş Kanununda belirtilen çalışma sürelerine uygun olarak çalışır. Kaza, darp, terör saldırısı, yangın, deprem, sel-su baskını gibi iş kazalarına maruz kalabilir.

Çalışma alanında faaliyetlerini yürütürken önlenemeyen risklerden korunmak amacıyla işveren tarafından temin edilen uygun kişisel koruyucu donanımı kullanır. Mesleğin icrası esnasında, iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmasını gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Metrobüs Şoförü' nün (Seviye 3), E sınıfı sürücü belgesine sahip olması, sağlık raporlarının ve psikoteknik değerlendirme raporu sonuçlarının olumlu olması gibi meslekle ilgili kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen şartları sağlaması gerekmektedir.

Metrobüs Şoförü' nün (Seviye 3), yolcu hizmetine sunulan otobüsü güvenli bir şekilde kullanması, yolcuların ve kendisinin hayatlarını koruması, akaryakıt, yağ türünden kimyasal maddelere karşı alerjisinin olmaması, kapalı alan, hız korkusunun olmaması gerekmektedir.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak (devamı var)	A.1	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki yasal ve işyerine ait kuralları uygulamak	A.1.1	Yapılan işe uygun iş elbiselerini ve kişisel koruyucu donanımı kullanır.
				A.1.2	İş sağlığı ve güvenliği koruma ve müdahale araçlarını uygun ve çalışır şekilde olduğunu kontrol eder, eksiklerin giderilmesi konusunda ilgili birimlere bilgi verir.
				A.1.3	İş sağlığı ve güvenliği konusunda iş yerinde ve mevzuatla oluşturulmuş yönetmelik, prosedür ve talimatlara uyar.
				A.1.4	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki normların anlaşılması için işyerinin düzenlediği eğitimlere veya işyeri dışındaki kurumların eğitimlerine katılır.
		A.2	Risk etmenlerini azaltmak	A.2.1	Yaptığı işle ilgili tehlike ve riskleri iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri kapsamında kendi seviyesinde değerlendirir ve raporlar.
				A.2.2	Risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalara katılır.
		A.3	Tehlike durumunda acil durum prosedürlerini uygulamak	A.3.1	Acil durumlarda amirlerine ve yetkililere veya gereken durumlarda güvenlik ve sağlıkla ilgili kurumlara bildirir.
				A.3.2	Acil durumda oto akü çıkış ana şalterini kapatır (Olay yerini araç ile terk edilmesi gereken durumlar hariç).
				A.3.3	Acil durumlarda aracın dış güvenliğini sağlamak için reflektör kullanır.
				A.3.4	Araca ait acil durum prosedürlerini uygular.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak	A.4	Acil çıkış prosedürlerini uygulamak	A.4.1	Acil durumlarda çıkış veya kaçış prosedürlerini uygular.
				A.4.2	Araçta bulunan yolcuların güvenli tahliyesini sağlar.
				A.4.3	Acil durumda el frenini çeker, yolcu tahliyesini gerçekleştirir, aracın emniyetini alır aracı terk eder ve ilgililere bildirim yapar, bölünmüş yolda diğer araçlara yönlendirme yapar.
				A.4.4	Acil çıkış veya kaçış ile ilgili deneyimlerini ilgililerle ve iş arkadaşlarıyla paylaşmak üzere yapılan periyodik çalışmalara ve tatbikatlara katılır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	Çevre güvenlik önlemlerini almak	B.1	Çevre koruma standart ve yöntemlerini uygulamak	B.1.1	Yaptığı işle ilgili olarak çevresel boyut-etkileri bilir ve uygular.
				B.1.2	Araç, insan vb. çevre güvenliği ile ilgili uygulamaları takip eder.
				B.1.3	Sürüş öncesi ve sonrası ile sürüş sırasında çevre etkilerini gözler ve zararlı sonuçların önlenmesi çalışmalarına katılır.
				B.1.4	Çevre koruma gereklerine ve uygulamalarına yönelik periyodik eğitimlere katılır.
		B.2	Çevresel risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak	B.2.1	Tehlikeli ve zararlı atıkları verilen talimatlar doğrultusunda diğer malzemelerden ayırıştırır ve gerekli önlemleri alarak geçici depolamasını yapar.
				B.2.2	Yanıcı, parlayıcı ve insan sağlığına zararlı araç ve gerecin araca alınmamasını sağlar.
		B.3	Kaynakların tüketiminde tasarruflu hareket etmek	B.3.1	Dökülme ve sızıntılara karşı gerekli önlemleri alır veya ilgili birimlere bildirir.
				B.3.2	Araçta kullanılan kaynakları tasarruflu ve verimli bir şekilde kullanır.
				B.3.3	Aracın gereksiz yakıt tüketimini önler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kalite yönetim sistemi dokümanlarına uygun çalışmak	C.1	İşe ait kalite gerekliliklerini uygulamak	C.1.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini uygular.
				C.1.2	Donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
		C.2	Kalite sağlamadaki teknik prosedürleri uygulamak	C.2.1	Yapılacak işlemin türüne göre kalite sağlama tekniklerini uygular.
				C.2.2	İşlemler sırasında kalite sağlama ile ilgili teknik prosedürleri uygulayarak, özel kalite şartlarının karşılanmasını sağlar.
				C.2.3	Çalışmayla ilgili kalite formlarını doldurur.
		C.3	Yapılan çalışmaların kalitesini denetim altında tutmak	C.3.1	Operasyon bazında çalışmaların kalitesini denetleme çalışmalarına katılır.
				C.3.2	Hizmet kalitesini artırıcı önerilerde bulunur
		C.4.	Proseslerde saptanan hata ve arızaları engelleme çalışmalarına katılmak	C.4.1	Hata ve arızaları oluşturan nedenlerin belirlenmesine ve ortadan kaldırılmasına katkıda bulunur.
				C.4.2	Yetkisi dahilinde olmayan veya gideremediği hata ve arızaları amirlerine bildirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	İş organizasyonu yapmak	D.1	Hat üzerinde oluşabilecek etkileri gözlemlemek	D.1.1	Hatta kesintisiz trafik akımının sağlanması için hattı gözler.
				D.1.2	Hatta gözlemlediği olumsuz durumlar ile ilgili bilgi verir.
		D.2	Aracı teslim almak	D.2.1	Aracın çalışmaya hazır halde olduğunu kontrol eder.
				D.2.2	Çalışma süresince kullanılacak malzeme, araç ve gerecin iş sağlığı ve güvenliği kapsamında uygunluğunu denetleme çalışmalarına katkıda bulunur.
				D.2.3	Kullanılacak yardımcı ekipmanı verilen talimatlara göre kullanıma hazır hale getirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Sürüş öncesi işlemlerini gerçekleştirmek (devamı var)	E.1	Kişisel hazırlık yapmak	E.1.1	İş yerinin belirlediği kurallara göre kişisel bakım ve temizliğini yapar.
				E.1.2	İş yerinin belirlediği kurallara uygun, temiz, ütülü ve bakımlı elbisesini giyer, elbisesi üzerinde bulunması gereken sembol ve işaretleri takar.
				E.1.3	Aracını mesai saatinde hareket ettirecek şekilde kendini hazırlar.
		E.2	Günlük iş emirlerini incelemek	E.2.1	İlan panosundan işi ile ilgili bilgileri okur.
				E.2.2	Araca ait evrakları kontrol eder.
				E.2.3	Oto kağıdını alır, oto numarasını öğrenir ve görev yapacağı aracı bulur.
		E.3	Aracın dışının fiziksel kontrolünü yapmak	E.3.1	Aracın dış temizliğini gözle kontrol eder.
				E.3.2	Araçta hasar olup olmadığına gözle kontrol eder.
				E.3.3	Cam, kaporta, silecek vb. birimlerin sağlamlığını gözle kontrol eder.
				E.3.4	Aracın lastiklerini gözle, gerekirse dokunarak kontrol eder.
				E.3.5	Varsa araç dışı reklamı gözle kontrol eder.
				E.3.6	Dönüş ışıkları (sinyal), park ve fren lambalarının kontrollerini yapar.
				E.3.7	Araçtan inerek yağ, su vb. maddelerin sızdırmazlık kontrolünü yapar.
				E.3.8	Dijital tabelayı gözle kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Sürüş öncesi işlemlerini gerçekleştirmek (devamı var)	E.4	Aracın içinin fiziksel kontrollerini yapmak	E.4.1	Aracın iç temizliğini gözle kontrol eder.
				E.4.2	Araçtaki afişlerin güncelliğini gözle kontrol eder.
				E.4.3	Sürücü, yolcu koltuklarını ve tutacakları gözle ve elle kontrol eder.
				E.4.4	Yangın söndürme cihazı, yangın battaniyesi, ilk yardım çantası ve işaretleme reflektörünü gözle kontrol eder.
		E.5	Aracı harekete hazır hale getirmek	E.5.1	Motoru çalıştırır.
				E.5.2	Basıncı hava sistemindeki basıncın normal seviyeye ulaşmasına kadar rölantide belirli bir süre bekler.
		E.6	Aracın mekanik ve elektronik göstergelerini kontrol etmek (devamı var)	E.6.1	GPRS, validatör, yolcu bilgilendirme sistemi ve tabelaları gözle kontrol eder.
				E.6.2	Silecekleri ve su fiskiyelerini çalıştırarak kontrol eder.
				E.6.3	Yağ basıncının belirlenen değerden düşük olmamasını ikaz lambasına bakarak kontrol eder.
				E.6.4	Hararetin, belirlenen değerin üstünde olmamasını ikaz lambasına bakarak kontrol eder.
				E.6.5	Km sayacı vb. anlık göstergelerin çalışıp çalışmadığını gözle kontrol eder.
				E.6.6	Devir saatinin belirlenen rölanti devrinin altında/üstünde çalışmamasını gözle kontrol eder.
				E.6.7	Yakıt miktarının yeterli olduğunu yakıt göstergesinden kontrol eder.
				E.6.8	Hava basıncının belirlenen değerden az olmamasını, hava basınç göstergesinden kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Sürüş öncesi işlemlerini gerçekleştirmek	E.6	Aracın mekanik ve elektronik göstergelerini kontrol etmek	E.6.9	Dönüş ışıkları (sinyal) /acil uyarı ışıklarının çalışmasını, sinyal/acil uyarı ışık göstergesinden gözle kontrol eder.
				E.6.10	İç aydınlatmaları çalıştırır ve gözle kontrol eder.
				E.6.11	İlk çalıştırmada motor yağ basıncı göstergesini gözle kontrol eder.
				E.6.12	İlk çalıştırmada akü şarj göstergesini gözle kontrol eder.
				E.6.13	Yolcu incek ikaz lambalarının(duracak) çalışıp çalışmadığını kontrol eder.
				E.6.14	Yolcu iniş/biniş kapılarının açık olduğunu gösteren ikaz lambalarına bakarak kontrolünü yapar.
				E.6.15	Acil çıkış çekiçlerinin gözle kontrolünü yaparak hazır bulunması sağlar.
				E.6.16	Isıtma soğutma ve havalandırma sistemlerinin, göstergelerinin çalışmasını ilgili aksamaları çalıştırarak kontrol eder.
		E.7	Aracın ilk hareketinde son kontrolleri yapmak	E.7.1	Araç hareket etmeden validatöre hat tanımlamasını yapar.
				E.7.2	Validatöre tabela bilgilerini girer.
				E.7.3	Hareket halinde frenleme yaparak fren sistemlerini kontrol eder.
				E.7.4	Hat başına/perona varış-kalkış saatlerine göre hareket eder.
				E.7.5	Programlanan sürüşe başlanmadan önce oto çıkış kilometresini oto kağıdına işler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Sürüş seyir işlemlerini gerçekleştirmek (devamı var)	F.1	Hat başına seyir işlemini gerçekleştirmek	F.1.1	Belirlenen güzergahta varsa yolcu olarak emniyetli ve güvenli sürüşle hat başına varır.
				F.1.2	Hat başında denetim memuru/amiri bulunur ise oto kaydını yaptırır.
		F.2	Hat başı yolcu bindirmede gerekli kontrolleri yapmak	F.2.1	Yolcuların binmesi için kapıları açık hale getirir.
				F.2.2	Ücret toplama sistemlerinin aktif olmadığı yerlerde ücret toplama işlemini gerçekleştirir.
		F.3	Sürüş esnasında göstergeleri kontrol etmek	F.3.1	Fren, şarj, hararet, yağ basıncı, hava basınç ve tüm ikaz lambalarını gözlemler.
				F.3.2	Hız limitlerine uyacak şekilde hız göstergelerini kontrol eder.
				F.3.3	Sistem merkezinden (komuta kademe merkezi) gelen mesajlara riayet eder.
				F.3.4	Sürüş esnasında ısıtma ve soğutma sistemlerini kontrol ederek ihtiyaç dâhilinde çalıştırır.
		F.4	Trafik kurallarına uyarak güvenli ve emniyetli sürüş gerçekleştirmek	F.4.1	Orere uygun olarak aracını hareket ettirir.
				F.4.2	Görüş ve hava şartlarına bağlı olarak farları yakar.
				F.4.3	Trafik işaret ve işaretçilerine uygun sürüş gerçekleştirir.
				F.4.4	Sefer esnasında alt yapı çalışmaları ve mücbir sebeplerden dolayı ilgili yetkiliyi bilgilendirerek kontrollü geçiş yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Sürüş seyir işlemlerini gerçekleştirmek (devamı var)	F.5	Otomatik kapılara kumanda etmek	F.5.1	Araç istasyonda tamamen durduğunda kapıları açar.
				F.5.2	Kapıların açılmasını göstergeden kontrol eder.
				F.5.3	Yolcu iniş-binişinden sonra kapıları kapatır.
				F.5.4	Kapı açık ışıklı ikazını kontrol eder (varsa kamera kontrolü yapar).
		F.6	İstasyonlarda yolcu indirme bindirme kurallarına uymak	F.6.1	Güzergahındaki istasyonlara uğrayarak yolcu inişini ve binişini sağlar.
				F.6.2	Yolcuların inmesi için açılacak kapıları ikaz düğmelerinden kontrol eder.
				F.6.3	Hareket halindeyken yolcu güvenliğine dikkat eder.
				F.6.4	Yolcu biniş /inişlerinin yapılmasını sağlar.
				F.6.5	Ücret toplama sistemlerinin aktif olmadığı yerlerde araca binen yolcuların seyahat kartlarını kontrol eder.
				F.6.6	İstasyonlara engellilerin iniş-binişine uygun şekilde yanaşma yapar.
		F.7	Sefer sonu/hat sonu kontrolleri yapmak (devamı var)	F.7.1	Sefer sonunda aracın içini kontrol eder.
				F.7.2	Araçta unutulmuş eşyaları kayıt altına alır.
				F.7.3	Park esnasında diğer araçların geçişine engel olmayacak şekilde park yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Sürüş seyir işlemlerini gerçekleştirmek	F.7	Sefer sonu/hat sonu kontrolleri yapmak	F.7.4	Aracını emniyet kurallarına uyarak park eder.
				F.7.5	Her sefer sonunda aracın iç ve dış fiziki kontrollerini yapar.
				F.7.6	Aracın enerji akımını keserek ve gerekli emniyet tedbirlerini alarak aracı terk eder.
		F.8	Sefer sonu/hat sonu gerekli evrakları tamamlamak	F.8.1	Hat sonunda görev kâğıdını yetkiliye onaylatır.
				F.8.2	Son sefer tamamlandıktan sonra belirlenen güzergâhtan varsa yolcu olarak emniyetli ve güvenli sürüşle garaja hareket eder.
		F.9	Sürüş sonrası kontrolleri yapmak	F.9.1	Garaja girmeden aracın, cam, ısıtma/soğutma, iç aydınlatma sistemlerini kontrol ederek kapatır.
				F.9.2	Giriş kilometresi, sürüş esnasında tespit edilen arızalar ve hasarları kayıt altına alır.
				F.9.3	Araçlarda üçüncü kişilerden kaynaklı hasarlarda gerekli bilgilendirmeyi yapar.
				F.9.4	Aracı işyeri kurallarına uygun olarak park alanına bırakır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Sürüş seyir sırasında oluşan arıza ve acil durumlarla ilgili görevleri yürütmek	G.1	Arıza durumunda ilgili bildirimleri yapmak	G.1.1	Arıza durumunda aracını gerekli emniyet tedbirlerini alarak durdurur.
				G.1.2	İlgililere arıza yeri, istikameti vb. konusunda ayrıntılı bir şekilde bilgilendirme yapar.
				G.1.3	Yolcuların emniyetli ve güvenli bir şekilde başka bir araca geçmesine yardımcı olur.
		G.2	Kaza durumunda ilgili bildirimleri yapmak	G.2.1	Kaza durumunda motoru durdurduktan sonra aracı güvenli bir konumda bırakarak yol emniyetini alır.
				G.2.2	Yaralamalı/ölümlü kazalarda gerekli tedbirleri alarak işaretlemeleri yapar, ilgilileri bilgilendirir.
				G.2.3	Maddi hasarlı kazalarda yolcu tahliyesinden sonra gerekli işlemleri yapar ve aracı garaja çeker.
				G.2.4	Terör olayları, toplu gösteriler gibi şüpheli durumlarda aracı durdurarak yetkilileri bilgilendirir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	H.1	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	H.1.1	Mesleki ve kişisel gelişim için araştırma faaliyetlerinde bulunur.
				H.1.2	Yeni teknolojileri ve gelişmeleri takip eder.
		H.2	Mesleki bilgi ve deneyimlerini paylaşmak	H.2.1	Bilgi ve deneyimlerini birlikte çalıştığı kişilere aktarır.
				H.2.2	Mesleğine ait dokümanları birlikte çalıştığı kişilerle paylaşır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Acil durum cam kıracağı
2. Araç bilgisayarı
3. Elektronik veya manyetik kart cihazı
4. GPRS
5. GPS cihazı
6. İdari iş elbisesi
7. İdari kimlik kartı
8. İletişim araçları
9. İlk yardım çantası
10. Oto kağıdı (iş emri)
11. Otobüs
12. Öneri formu
13. Reflektör
14. Takoz
15. Validatör
16. Yangın battaniyesi
17. Yangın tüpü

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Algı/muhakeme becerisi
2. Araç bilgisayarı kullanım bilgisi
3. Araç gereç ekipman bilgisi
4. Araç kullanım becerisi
5. Basit ilk yardım bilgisi
6. Çevresel görüş becerisi
7. Ekonomik araç kullanma bilgisi
8. El ayak koordinasyon becerisi
9. El becerisi
10. Ergonomi bilgisi
11. GPS cihazı kullanım bilgisi
12. Hız mesafe tahmin becerisi
13. İleri sürüş teknikleri becerisi
14. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
15. İşyeri çalışma prosedür ve talimatları bilgisi
16. Kriz yönetimi bilgisi
17. Mesleğe ilişkin yasal mevzuat bilgisi
18. Mesleki terim bilgisi
19. Organizasyon ve ekip içinde çalışma becerisi
20. Seçici dikkat becerisi
21. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
22. Stresle başa çıkma ve stres yönetimi bilgisi
23. Trafik bilgisi

24. Uzun süreli dikkat becerisi
25. Yangına müdahale teknikleri ve yangın söndürücülerinin kullanımı bilgisi
26. Yolcu ve çevre güvenliği bilgisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda soğukkanlı ve sakin olmak
2. Amirlerine doğru ve zamanında bilgi aktarmak
3. Bilgi ve tecrübesi dahilinde karar vermek
4. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
5. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
6. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
7. İşlemler sırasında oluşabilecek değişiklikler konusunda duyarlı olmak
8. İşletme kaynaklarının kullanımı ve geri kazanım konusunda duyarlı olmak
9. İşyeri hiyerarşi ilişkisine uygun hareket etmek
10. Kendisinin ve diğer kişilerin güvenliğini gözetmek
11. Mesleki gelişim için araştırmaya istekli olmak
12. Planlı ve düzenli çalışmak
13. Risk faktörleri konusunda duyarlı olmak
14. Sorumluluklarını bilmek ve yerine getirmek
15. Talimat ve kılavuzlara harfiyen uymak
16. Tehlike durumlarında ilgilileri bilgilendirmek
17. Teknolojik gelişmelere uyum sağlamaya yönelik yaşam boyu öğrenmeyi gerçekleştirebilmek
18. Temizlik, düzen ve işyeri tertibine özen göstermek
19. Vardiya değişimlerinde etkili, açık ve doğru şekilde bilgi paylaşmak
20. Yetkisinde olmayan kusurlar hakkında ilgilileri bilgilendirmek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Metrobüs Şoförü (Seviye 3) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

Ek: Meslek Standardı Hazırlama Sürecinde Görev Alanlar

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

Dr. Nihat KARAİNCİ - Eğitim Müdürü, İETT
Önder ÖZMEN – Bilgisayar İşletmeni, İETT
Ali Can KESMEN – İstatistikçi, İETT
Erkan ALTINTAŞ – Bilgisayar İşletmeni, İETT
Muzaffer YAVUZ – Endüstri Mühendisi, İETT

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

Tuncay İSKENDEROĞLU – İşletme Amiri, İETT
Yakup BIYIK – Hareket Amiri, İETT
Mehmet KARABÜBER – Şoför, İşletme Amir Vekili, İETT
İlhami KONYA – Metrobüs Şoförü, İETT
Ömer BOZİK - Metrobüs Şoförü, İETT
Uğur ÖZÇİFTÇİ - Metrobüs Şoförü, İETT
Kadri ÇALIŞKAN - Metrobüs Şoförü, İETT
Mazlum ÖZDEMİR - Metrobüs Şoförü, İETT
Ayhan ALTINKAYA - Metrobüs Şoförü, İETT
Mehmet KABARAN - Metrobüs Şoförü, İETT

3. Görüş İstenen Kişi, Kurum ve Kuruluşlar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü)
MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
Türkiye İş Kurumu (İş ve Meslek Danışmanlığı Dairesi Başkanlığı)
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK)

Devlet Personel Başkanlığı

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)

Hak-İş Konfederasyonu

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TURK-İŞ)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)

Ankara Sanayi Odası (ASO)

Ankara Ticaret Odası (ATO)

İstanbul Ticaret Odası (İTO)

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)

Türkiye Elektrikli Vinç İmalatçıları Derneği (TEVİD)

Tüketici Hakları Derneği (THD)

Tüketici Yararına Araştırma Derneği (TÜYADER)

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)

Otomotiv Sanayi Derneği (OSD)

Tüm Belediye ve Genel Hizmet İşçileri Sendikası (HİZMET-İŞ)

Mercedes-Benz Türk A.Ş.

Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD)

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

Prof. Dr. Mustafa KARAŞAHİN,	Başkan (Yükseköğretim Kurulu)
Şeyhamit Ünal SARIBAŞ,	Başkan Vekili (Milli Eğitim Bakanlığı)
Aykut KARAKAVAK,	Üye (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)
Sinan KUŞÇU,	Üye (Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı)
Edip TÜRKAY,	Üye (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı)
Damla Ebru ESEN,	Üye (Gümrük ve Ticaret Bakanlığı)
Burcu SARI,	Üye (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu)
Mehmet KARABÜBER,	Üye (Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu)
Hakan BEZGİNLİ,	Üye (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)
Nizamettin ATEŞ,	Üye (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu)
Dilek TORUN,	Üye (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Firuzan SİLAHŞÖR,	Başkan Yardımcısı (Mesleki Yeterlilik Kurumu)
Fatma GÖKMEN,	Sektör Komitesi Temsilcisi (Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

5. MYK Yönetim Kurulu

Bayram AKBAŞ	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi, Başkan
Doç. Dr. Ömer AÇIKGÖZ	Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi, Başkan Vekili
Prof. Dr. Mahmut ÖZER	Yükseköğretim Kurulu Temsilcisi, Üye
Bendevi PALANDÖKEN	Meslek Kuruluşları Temsilcisi, Üye
Mustafa DEMİR	İşveren Sendikaları Konfederasyonu Temsilcisi, Üye
Dr. Osman YILDIZ	İşçi Sendikaları Konfederasyonları Temsilcisi, Üye